

Grassen

Als we het over grassen of gras hebben, denken de meeste mensen in de eerste plaats aan weiden. Gras als dusdanig, of gedroogd als hooi, is één van de belangrijkste voedingsgewassen voor het vee. Ook voor de mens zelf zijn "**grassen**" niet zonder belang. Onze granen behoren tot de grote grassenfamilie. We kunnen eigenlijk stellen dat grassen het basisvoedsel voor de mens vormen. Denken we maar aan rijst, tarwe, gerst, rogge, haver, maïs, om de belangrijkste te noemen. Verder nemen grassen een belangrijke plaats in bij het aanleggen van een tuin. Naast het grasperk of gazon spelen veel tuinarchitekten graag met siergrassen. Ook bamboe is een grassoort die in eigen oorsprongsgebied (Azië) vaak als zeer duurzaam bouw materiaal wordt gebruikt.

Toch kunnen sommige grassoorten vervelende onkruiden worden in akkers en tuinen. Zowel in de siertuin als in de moestuin kunnen grassen gaan woekeren. Sommige soorten vermenigvuldigen zich zo snel door een overvloedige zaadvorming, andere kunnen zich snel uitbreiden door middel van ondergrondse, lange wortelstokken. Woekerende onkruidgrassen moeten we bestrijden, niet enkel omdat het voedselconcurrenten zijn voor onze cultuurgewassen; ook uit esthetisch oogpunt kan je ze maar beter opruimen.

Indeling

Grassen horen in de plantensystematiek thuis in de klasse van de eenzaadlobbigen. Deze klasse kan dan nog onderverdeeld worden in verschillende families.

De **Lelifamilie** waartoe ook prei en ui behoren. Bij kiemend prei- of uienzaad zie je duidelijk het verschil met tweezaadlobbigen. Een erwt of boon bv. heeft na de kieming twee kuidelijke zaadlobben aan de stengelbasis. Bij prei of ui wordt het zaadomhulsel omhoog geduwd door 1 spitse, naaldvormige zaadlob.

Tot de familie van de lelieachtigen behoren geen noemenswaardige tuinonkruiden.

De grasachtigen behoren tot de volgende families

De bloembiesfamilie of russenfamilie

Ook in deze familie worden weinig tuinonkruiden aangetroffen. Pitrus en zeegroene rus kunnen als onkruiden voorkomen op vochtige graslanden. De aanwezigheid van deze planten duidt vaak op waterzieke grond.

De cypergrasfamilie

Grotere familie waartoe veenpluis en vollegras behoren. Daarnaast tref je in deze familie ook zeggesoorten en biesen aan. Zeggen zijn zulke taaie grassen dat ze in weiland door het vee niet worden gegeten. Deze grasachtige familie vormt zelden problemen in de tuin.

Knolcyperus

Zeer hardnekkig onkruid dat ondergronds kleine knolletjes vormt. Deze knolletjes overwinteren in de grond. Rond hal mei lopen zij uit. Eén moederknol kan per seizoen 2.000 plantjes vormen en tot 8.000 nieuwe knolletjes en een plek van 10 m² besmetten.

Knolcyperus is een tropische grassoort, die met plant- of pootgoed is meegekomen. Ze wordt vooral in voedselrijke zandgronden (Kempen) waargenomen.

Bij besmetting van de grond met knolcyperus moet onmiddellijk contact opgenomen worden met de Dienst Plantenbescherming van het Ministerie van Landbouw.

De grassenfamilie

Deze grote familie bevat naast vele nuttige soorten ook zeer schadelijke soorten. Nuttige grassen worden aangewend voor het aanleggen van weiden, sportvelden, siergazons. Granen zoals gerst, tarwe, rogge en haver horen eveneens in deze familie thuis.

Daarnaast zijn er grassoorten die erg vervelende onkruiden vormen.

Straatgras

Dit is waarschijnlijk het meest algemeen verspreid onkruid. Het komt voor op vrijwel alle grondtypen. Straatgras verdraagt zeer goed betreding, vandaar zijn algemeen voorkomen tussen straatstenen. Het is een kleine éénjarige grassoort met een hoogte tussen 10 en 25 cm. Op sterk betreden plaatsen wordt het zelden hoger dan 5 cm, op sterk bemeste tuingronden daarentegen kan het tot 40 cm groot worden. Het stelt weinig eisen aan grondsoort en temperatuur, het groeit en bloeit het ganse jaar door. Het is een echte cultuurvolger, op door de mens bewerkte gronden algemeen voorkomend.

Kweekgras of Pemen

Kweekgras is een zeer lastig meerjarig, onkruid dat ondergrondse witte wortelstokken vormt, waardoor het zich zeer snel kan verspreiden. Bij het stukschoffelen van die wortelstokken kan elk deeltje een nieuwe plant vormen. Pas na zeer herhaaldelijk schoffelen raken de wortelstokken uitgeput en gaat de plant ten gronde. Als kweekgras zich tussen vaste planten nestelt, is mechanische bestrijding (wieden of schoffelen) erg moeilijk. Gelukkig zijn er nu selectieve herbiciden in de handel die toelaten om kweek tussen cultuurgewassen te doden. Opgelet voor chemische bestrijding tussen siergrassen, want die horen tot dezelfde familie als kweekgras!

Kweek komt voor op zowat alle gronden, maar prefereert toch lichte, voedselrijke gronden. Het verdraagt ook zeer goed droogte. De bloeiwijze of aar vormt zich laat op het seizoen, nl. van juni tot augustus. De hoogte gaat van 30 tot 100 cm.

Hanepoot

Dit komt vaak voor op zanderige gronden. Omdat hij in de maïsteelt nog moeilijk te bestrijden is, kent hanepoot een sterke uitbreiding. Deze houdt van gronden die veel stikstof bevatten. Het is een eenjarig gras, dat laat kiemt, d.w.z. dat de grond goed opgewarmd moet zijn vooraleer de zaden ontluiken. Hanepoot is van oorsprong een tropischegrassoort, vandaar zijn late kieming. Door zijn overvloedige zaadvorming is het een zeer snel uitbreidend onkruid. De hoogte is sterk afhankelijk van de groeiomstandigheden en gaat van 10 tot 100 cm. Onder glas kan deze warmteminnende plant zeer hoog worden.

Vingergras

Dit behoort tot hetzelfde geslacht als hanepoot. Dit éénjarig gras wordt 5 tot 50 cm groot. In tuinen, akkers en wegbermen komt het zeer algemeen voor en het is ook vooral te vinden op warme zandgronden. Jonge plantjes zijn gemakkelijk met de hand te wieden. Als de zaadstengels verschijnen, zitten de wortels zo stevig in de grond, dat wieden een zware karwei wordt. Meestal breken de stengels dan van de wortels af.

Bestrijding van grassen

In de tuin is regelmatig wieden of schoffelen de meest aangewezen methode om grassen te bestrijden.

Op nieuwe gronden die sterk overwoekerd zijn met grassen en tweezaadlobbige onkruiden, kan voor de eerste grondbewerking gespoten worden met een totaal-herbicide.

Tijdens de teelten kan men ook chemisch ingrijpen met typische grassenmiddelen. Deze producten zijn zeer duur en zullen enkel toegepast worden als noodmaatregel bij tuinliefhebbers die over grote percelen beschikken.

Typische grassenmiddelen zijn:

- **Fusilade 2000:** voor de bestrijding van eenjarige en doorlevende grassen in sierteelten (behalve tulpen) en groenten, o.a. peterselie, kervel, venkel, sla, spinazie, kolen, radijs, tomaat, prei, wortel, raap, uien. NIET tegen straatgras.
- **Eloge:** voor de bestrijding van grasachtige onkruiden in sierteelten en groenten (wortelen, uien, erwten, bonen en witloof). Bestrijdt ALLE grassen, dus ook straatgras.
- **Targa:** voor de bestrijding van eenjarige en doorlevende grassen, in o.a. aardappelen, erwten, bonen, pardebonen, schrseneren, uien, wortelen, sla, witloof en aardbeien. NIET tegen straatgras.
- **Fervinal:** voor de bestrijding van eenjarige grassen en kweek in o.a. aardappelen, bonen, wortelen, prei, Chinese kool, koolraap, raap, peterselie, kervel, venkel, pastinaak, luzerne, uien, schorseneren, witloof, spinazie, sla, bloemkoolgewassen, sierteelten, en plantsoenen. NIET tegen straatgras.

Tenzij anders vermeld op de verpakking, moet aan de grassenmiddelen een uitvloeier (kleefstof) toegevoegd worden om de werking te verbeteren. De aangewende dosis is onafhankelijk van de grootte van de grassen.